

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งกำลังเป็นยุคสมัยแห่งการพัฒนา จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับงานด้านวิศวกรรมโยธา ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างที่อยู่อาศัย โรงงาน อุตสาหกรรม อาคารสูง บทบาทของวิศวกรโยธาซึ่งทำหน้าที่ ในการออกแบบ ควบคุม การก่อสร้างโครงการ อาคารต่างๆ จึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้น หากวิศวกรประพฤติปฏิบัติผิดหน้าที่ย่อมก่อให้เกิด ความเสียหายอันเป็นผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก การศึกษา ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาถึงความรับผิดชอบ มาจากการปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ทางกฎหมายในทางวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวินิจฉัยความ รับผิดชอบในทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา โดยแยกพิจารณาสรุปประเด็นได้ดังนี้

5.1.1 จากการศึกษาถึงบัญญัติของกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา ที่มีอยู่ใน ปัจจุบันพบว่า มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมการกระทำความผิดของผู้ประกอบวิชาชีพของวิศวกรโยธาที่เพียงพอ โดยมีการบัญญัติความรับผิดชอบทางอาญาทั้งในประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกระจัดกระจายอยู่ตามพระราชบัญญัติ หรือ กฎกระทรวงตามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีทั้งการบัญญัติในลักษณะของการควบคุมการกระทำความผิดของผู้ ประกอบวิชาชีพโดยตรง หรือเป็นมาตรการเสริมในการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ

จึงอาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการ ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะของการบัญญัติกฎหมายที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ กับการกระทำความผิดของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธาได้ โดยไม่มีข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดทางด้านบท บัญญัติของตัวบทกฎหมาย ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 จึงมีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ในการ ควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา

5.1.2 พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 ได้แบ่งระดับของสมาชิกของวิศวกรรมออกเป็น 3 ระดับ โดยคำนึงถึงประสบการณ์ ความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพ คือ

- (1) ภาควิศวกร
- (2) สามัญวิศวกร
- (3) วุฒิวิศวกร

นอกจากนี้พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 ได้แบ่งงานด้านวิศวกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ งานให้คำปรึกษา งานด้านออกแบบ และงานควบคุม จากการศึกษาพบว่า การกำหนดมาตรฐานการประกอบวิชาชีพได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของวิศวกรผู้ประกอบวิชาชีพ โดยในการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมได้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการขออนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมกฎหมายได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ามาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม และการกำหนดให้บุคคลที่จะเข้าสู่วิชาชีพวิศวกรรมต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม จากคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม หรือ ก.ว. บุคคลที่จะได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ได้กำหนดเงื่อนไขเบื้องต้นไว้มีสาระสำคัญ คือ

- ก. กำหนดคุณสมบัติ
- ข. คุณสมบัติในวิชาชีพวิศวกรรม
- ค. การทดสอบความรู้

ในการประกอบวิชาชีพกฎหมายได้กำหนดบังคับให้มีการจดทะเบียนประกอบวิชาชีพเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกตรวจสอบและถูกตัดสินโดยคณะกรรมการ ก.ว. ว่ามีระดับของความรู้ความชำนาญเพียงพอก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตการปฏิบัติงาน

คณะกรรมการ ก.ว. ซึ่งมีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้วิศวกร อาจเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ถ้ามีเหตุตามกฎหมาย โดยถือว่าเป็นการใช้อำนาจส่วนหนึ่งในการควบคุมการประกอบวิชาชีพของวิศวกร ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการตัดสินด้วยการใช้เหตุผลและพยานหลักฐานในการวินิจฉัย

การกำหนดมาตรฐานทางการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดจากการประกอบวิชาชีพของวิศวกร เนื่องจากหากการควบคุมหย่อนยาน โดยการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบควบคุม ที่ไม่เคร่งครัด ผู้ที่ไม่มีความสามารถเพียงพอเข้ามาประกอบวิชาชีพ ย่อมมีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายจากการประกอบวิชาชีพที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในทางวิศวกรรม หรือความปลอดภัยในการก่อสร้างได้

จากการศึกษายังพบอีกว่าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมประเภทใบอนุญาตพิเศษซึ่งคุณวุฒิทางการศึกษาจบจากสถาบันที่ ก.ว. มิได้รับรอง โดยผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องจบการศึกษาจากสถาบัน ต่าง ๆ จะมีทั้งประเภท วุฒิปริญญาตรี หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพเป็นต้น และผู้ประสงค์จะขอใบอนุญาตประเภทนี้จะต้องมีประสบการณ์ทางด้านการปฏิบัติงานตามประเภทงานที่ยื่นคำขอ โดยในการรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมประเภทนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพอาจขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมในชั้นวุฒិวิศวกรได้ ซึ่งในส่วนนี้มีข้อที่น่าพิจารณาว่า ผู้ที่จบศึกษาจากสถาบันบางแห่งที่ ก.ว. มิได้รับรองหลักสูตรจะมาตรฐานความรู้เพียงพอต่อการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในชั้นวุฒิวิศวกรเนื่องจากผู้ถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทนี้สามารถประกอบวิชาชีพวิศวกรรมในงานที่มีความซับซ้อน หากความรู้ประสบการณ์ไม่เหมาะสมย่อมมีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายต่อประชาชนได้

นอกจากนี้ การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ โยดมิได้มีการตรวจสอบมาตรฐานเฉพาะรายบุคคลอาจก่อให้เกิดปัญหา เนื่องจากการที่ผู้สำเร็จการศึกษาในสถาบันที่ ก.ว. รับรอง อาจยังไม่ประสบการณ์ในทางวิชาชีพที่เพียงพอในการประกอบวิชาชีพ หากกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนโดยไม่ต้องมีการทดสอบความรู้ความสามารถ แต่ใช้ระบบการอบรมอย่างเดียวอาจเป็นผลบุคคลที่ความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ เข้าไปเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และนำมาซึ่งการกระทำความผิดของผู้ประกอบวิชาชีพในอนาคตได้

5.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิสูจน์ในทางอาญา ซึ่งโจทก์มีหน้าที่ต้องพิสูจน์ให้ล้นสงสัยว่าจำเลยกระทำความผิดจริงเป็นปัญหาในการนำมาปรับใช้ เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมเป็นการกระทำความผิดทางด้านเทคนิค ผลของการกระทำยังไม่เกิดขึ้น ปัญหาว่าหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา มีหลักในการพิจารณาอย่างไร จากการศึกษาพบว่าหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำของ ผู้ประกอบวิชาชีพมิได้มีการกำหนดไว้เป็นหลักแน่นอนในการพิจารณา ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายควบคุม การประกอบวิชาชีพในประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติวิชาชีพ

วิศวกรรม พ.ศ. 2505 มิได้กำหนด หลักเกณฑ์การประกอบวิชาชีพของวิศวกรไว้โดยเฉพาะ การพิจารณาความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมจึงจำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์การพิสูจน์ในข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นแนวการพิสูจน์โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องตัดสินโดยปราศจากหลักเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอน

แต่อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะได้มีการกำหนดให้มาตรฐานของบุคคลในการประกอบ วิชาชีพใช้แล้วก็ตามแต่ ในการพิจารณาว่าการกระทำอย่างไรเป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์และ วิธีการในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นหลักเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงานในทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม จากการศึกษาพบว่าในประเด็นนี้การพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการ อันพึงกระทำนั้นของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา ไม่มีหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานในทางวิชาชีพบัญญัติไว้เป็นกฎหมายโดยเฉพาะ มีบัญญัติไว้กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2529) ข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2522 เป็นต้น ด้วยลักษณะการกระจัดกระจายของกฎหมายมาตรฐานทางวิชาชีพดังได้กล่าวนี้ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มคดี เช่น พนักงานสอบสวน หรือผู้เสียหายในการสอบสวน หรือฟ้องคดี

เนื่องจากการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธา เป็นลักษณะของวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งบุคคลโดยทั่วไปไม่อาจรู้ได้ว่า การกระทำอย่างไรถือว่าผิดหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงจะต้องกระทำของวิศวกร จึงเป็นปัญหาและอุปสรรค สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายประกอบกับพนักงานสอบสวนขาดความรู้ทางด้านวิศวกรรมจึงไม่กล้านำบทบัญญัติ ของกฎหมายที่มีอยู่มาบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมาย ทั้งที่ความจริงวัตถุประสงค์ของการบัญญัติควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมทั้งในพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. 2505 หรือประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันอันตรายต่อประชาชน แต่ด้วยลักษณะของการกำหนดให้ต้องมีการพิสูจน์ความน่าจะเป็นอันตราย ซึ่งเป็นความเห็นในทางวิชาการยังไม่เกิดความเสียหาย เป็นเหตุให้พนักงานสอบสวนก็ตี เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพก็ดี ไม่กล้านำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 มาบังคับใช้ต้องรอให้เกิดผลของการกระทำที่เป็นความเสียหายจึงจะมีการดำเนินคดีต่อผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม การบังคับใช้กฎหมายจึงไม่มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

การพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำในทางปฏิบัติ พนักงานสอบสวนไม่มีความรู้ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ จึงจำเป็นต้องอาศัยความเห็นของพนักงานผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่ง

มีข้อที่น่าพิจารณาว่าความเห็นทางด้านวิศวกรรมของที่นำเข้ามาสู่สำนวนมีมาตรฐานทางวิชาชีพเพียงใด เช่น ในกรณีที่อาคารมีรอยร้าวอาจเป็นการร้าวปกติของการก่อสร้าง หรือร้าวเนื่องจากงานก่อสร้างโครงสร้างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือกรณีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามา ซึ่งยังไม่สามารถพิสูจน์ว่ายังมีข้อได้เปรียบในทางวิชาการอยู่พนักงานผู้เชี่ยวชาญอาจให้ความเห็นในลักษณะที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมก็ได้ เนื่องจากกฎหมายปัจจุบัน ไม่มีมาตรฐานในทางวิชาชีพบัญญัติให้เป็นประมวลมาตรฐานทางวิชาชีพ ดังเช่นในต่างประเทศ การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่อาจเกิดความไม่เท่าเทียมกันในทางปฏิบัติ

5.1.4 ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีหน่วยงานในการดำเนินการเกี่ยวกับ การดำเนินคดีอาญากับผู้ประกอบวิชาชีพโดยตรง แต่เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีดังได้กล่าวมาแล้ว ส่วนอำนาจในการตรวจสอบควบคุมการก่อสร้างอาคารที่ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งเมื่อมีการกระทำความผิดที่ฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมอาคาร เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่แจ้งการกระทำความผิดให้คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพทราบเพื่อดำเนินการต่อ ส่วนความรับผิดในทางอาญานั้นไม่มีกฎหมายกำหนดหน้าที่ในการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งทำให้ความรับผิดทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ไม่ถูกนำมาใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ สมดังเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมาย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 หลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม เนื่องจากปัจจุบันการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมบางประเภทไม่ต้องมีการทดสอบความรู้หรือประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งอาจทำให้บุคคลที่ขาดความรู้ความสามารถเข้าสู่วิชาชีพได้บางส่วน ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าควรมีกำหนดให้มีองค์การทดสอบความรู้ก่อนได้รับใบอนุญาต ดังเช่นการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ เช่น ทนายความ หรือผู้สอบบัญชี เป็นต้น

นอกจากนี้หลักเกณฑ์การเลื่อนชั้นใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ควรกำหนดหลักเกณฑ์การขอเลื่อนใบอนุญาตโดยกำหนดจากผลงานการประกอบวิชาชีพ ไม่ควรกำหนดจากระยะเวลาการประกอบวิชาชีพ เนื่องจากในวิชาชีพวิศวกรรมเป็นวิชาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญและประสบการณ์อย่างสูง การรับใบอนุญาตจึงควรคำนึงถึงคุณสมบัติทางด้านผลงานการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมเป็นสำคัญ ระยะเวลาการประกอบวิชาชีพที่กำหนดไว้ ไม่สามารถเข้ามาทดแทนความรู้ความสามารที่แท้จริง เนื่องจากผู้ได้

รับใบอนุญาตอาจมิได้เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานจริงตลอดระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม เนื่องจากปัจจุบันการขอเลื่อนชั้นใบอนุญาตจากภาคีวิศวกร เป็นสามัญวิศวกร หรือสามัญวิศวกรเป็นวุฒิวิศวกร ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการประเมินผลงานการประกอบวิชาชีพ คงมีเพียงเรื่องกำหนดระยะเวลาการประกอบวิชาชีพเป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณา ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการพิจารณาออกใบอนุญาตสามัญวิศวกร หรือวุฒิวิศวกร ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตโดยให้ผู้ประกอบวิชาชีพแสดงผลงานที่ได้ทำมา และเป็นผลงานที่มีความเหมาะสมกับคุณสมบัติที่จะขอรับใบอนุญาต โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว ควรประกาศเป็นกฎกระทรวงเพื่อใช้บังคับกับผู้ประกอบวิชาชีพทุกคน

นอกจากนี้ควรกำหนดให้ผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมประเภทวุฒิวิศวกร ควรมาจากสถาบันที่ ก.ว. รับรอง เพื่อเป็นหลักประกันในเบื้องต้นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวได้รับการศึกษามาโดยมีมาตรฐานที่แน่นอน เพื่อเป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมการประกอบวิชาชีพให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชน และมีมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเดียวกัน

5.2.2 การพิจารณาความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมจำเป็นต้อง คำนึงถึงหลักเกณฑ์และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพของวิศวกรรมมาเป็นบรรทัดฐานในการวินิจฉัย แต่ด้วยเหตุที่วิชาชีพวิศวกรรมเป็นวิชาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและความชำนาญโดยเฉพาะมากกว่าบุคคลทั่วไป การพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำของผู้ประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมความรู้ความสามารถของวิศวกรแต่ละประเภท มีพิจารณาประกอบกับมาตรฐานทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพทางอาญาเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันการกำหนดความรับผิดชอบอยู่ในลักษณะของการกระทำที่ยังไม่เกิดผลของการกระทำ แต่เป็นการลงโทษการกระทำที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสาธารณชน ซึ่งผลของความเสียหายยังไม่เกิดขึ้น การพิสูจน์โดยอาศัยความเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิศวกรรม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาการใช้ดุลยพินิจที่ไม่เท่าเทียมกัน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการ กำหนดมาตรฐานในทางวิชาชีพ ได้แก่ คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ก.ว.) เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพออกใช้บังคับเป็นกฎหมายในรูปของกฎกระทรวง โดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ปฏิบัติงานของวิศวกร และมาตรฐานขั้นต่ำทางวิชาการในการออกแบบ ควบคุมการก่อสร้าง และในการกำหนดมาตรฐานดังกล่าวจะต้องให้ครอบคลุมตามขั้นตอนการปฏิบัติงานของงานทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายได้ว่า วิศวกรได้ปฏิบัติตามวิธีการอันพึงกระทำตามกฎหมาย ซึ่งถือ

เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมจะต้องปฏิบัติตาม หากมีการฝ่าฝืนก็สามารถวินิจฉัยได้ว่าการกระทำของวิศวกรเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรฐานทางวิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพจะต้องรับผิดชอบในความเสี่ยงหรือน่าจะเป็นอันตรายที่เกิดขึ้นดังเช่นตัวอย่างของกฎหมายมาตรฐานทางวิชาชีพคือ กฎกระทรวง กำหนดการรับน้ำหนักความต้านทาน, หน่วยแรงลม, ความคงทนของอาคาร, พื้นดินรองรับ, กำลังแบกทานของดิน เป็นต้น

5.2.3 ประเด็นปัญหาของการตรวจสอบและกล่าวหาในทางอาญา

กรณีการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมการก่อสร้างอาคาร ในกรณีนี้กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการดำเนินการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษผู้กระทำความผิดได้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ส่วนกรณีการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 227 การกระทำความผิดในข้อหานี้เป็นความผิดต่อแผ่นดินบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการประกอบวิชาชีพ มีอำนาจแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ แต่ในทางปฏิบัติ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าบุคคลทั่วไปย่อมไม่อาจทราบได้ว่าการกระทำของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมอย่างใดจะถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดไปจากหลักเกณฑ์และวิธีการอันพึงกระทำในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้น ในทางปฏิบัติเมื่อมีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ไม่มีบุคคลใดกล่าวโทษ หรือร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีต่อผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมอย่างจริงจัง ทั้งที่ความรับผิดตามมาตรา 227 นี้เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันภัยอันตรายต่อประชาชน แต่ด้วยเหตุที่ยังไม่มีการนำมาใช้อย่างจริงจัง จึงทำให้ยังคงพบเห็นการกระทำความผิดทางวิชาชีพของวิศวกรอยู่เป็นประจำ ซึ่งหากมีการบังคับใช้กฎหมายนี้อย่างจริงจัง ย่อมก่อให้เกิดสภาพบังคับที่ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิดกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายย่อมเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพในทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 49 ทวิ โดยเพิ่มถ้อยคำดังนี้

(3) ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยมีสภาพน่าจะเป็นอันตรายตามมาตรา 46 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีกับผู้รับผิดชอบในการดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกล่าว"

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับการประกอบวิชาชีพเพื่อให้เกิด การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพในทางอาญาอย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง

อนึ่ง เนื่องจากกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมมีอยู่หลายประการ ในการศึกษาความ รับผิดทางอาญาของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโยธาฉบับนี้ จึงเป็นการศึกษาเพียงส่วนหนึ่งของกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมที่มีอยู่ในประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย